Asta Mykkänen, ylitarkastaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
25.11.2021

Aluehallintoviraston lausunto asiassa U 62/2021 vp komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1153 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse toimivaltaisten viranomaisten pääsystä keskitettyihin pankkitilirekistereihin keskitetyn yhteyspisteen kautta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntoa valtioneuvoston U-kirjelmään liittyen komission ehdotukseen rahoitustietodirektiivin muuttamisesta.

Rahoitustietodirektiivissä edellytetään jo nykyisellään, että jäsenvaltiot nimeävät toimivaltaiset viranomaiset, jotta ne voivat saada pääsyn keskitettyihin pankkitilirekisteihin ja tehdä niihin hakuja. Aluehallintovirasto on rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa (444/2017) tarkoitettu valvontaviranomainen, ja sillä on siten oikeus käyttää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää rahanpesulain valvontatehtävässään. Aluehallintovirasto valvoo rahanpesulain nojalla useita eri aloilla toimivia ilmoitusvelvollisia, jotka voivat olla pankki- ja maksutilijärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettujen toimijoiden asiakkaita ja tilinhaltijoita. Toimivaltaisiksi viranomaisiksi Suomessa on ehdotettu rahoitustietodirektiivin täytäntöönpanemiseksi sekä viidennen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon täydentämiseksi annetussa hallituksen esityksessä HE 163/2021 lisättäväksi poliisi, rahanpesun selvittelykeskus, Tulli ja Rajavartiolaitos.

U-kirjelmässä esitellyn rahoitustietodirektiivin muutosta koskevan esityksen rinnalla esitetään komission ehdotus kuudenneksi rahanpesudirektiiviksi, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että keskitetyistä pankkitilirekistereistä saatavat tiedot ovat saatavilla komission kehittämän ja ylläpitämän keskitetyn yhteyspisteen kautta. Uudessa rahanpesudirektiivissä annetaan pääsy pankkitilirekisterien keskitettyyn yhteyspisteeseen ainoastaan rahanpesun selvittelykeskuksille. U-kirjelmässä esitellään komission ehdotus rahoitustietodirektiivin muuttamisesta siltä osin kuin on kyse toimivaltaisten viranomaisten pääsystä keskitettyihin pankkitilirekistereihin keskitetyn yhteyspisteen kautta. Ehdotus ulottaisi käyttöön otettavan pankkitilirekisterien keskitetyn yhteyspisteen käyttömahdollisuuden myös nimetyille toimivaltaisille viranomaisille.

Aluehallintovirasto kannattaa U-kirjelmässä esiteltyjä ehdotuksia kokonaisuudessaan ja sellaisenaan. Ehdotus on tarpeen rahoitustietojen saatavuuden nopeuttamiseksi erityisesti vakavan ja kansainvälisen rikollisuuden torjuntaa varten sekä rikoshyödyn nopeaksi jäljittämiseksi ja takavarikoimiseksi.